

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Liikenne- ja viestintävirasto on ollut tiiviisti mukana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja siihen sisältyvän toimenpideohjelman valmistelutyössä. Suunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien liikennejärjestelmän osien pitkäjänteistä ja tasapainoista kehittämistä eikä toimenpiteitä voi siten asettaa tärkeysjärjestykseen. Ehdotettu erinomainen toimenpideohjelma vastaa hyvin suunnitelman tavoitteisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä, että toimenpideohjelmassa on kattavasti myös toimenpiteitä, jotka koskevat henkilö- ja tavaraliikenteen palveluja, liikennejärjestelmän varautumista ja huoltovarmuutta, EU-rahoituksen hyödyntämistä, liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittämistä sekä viestintäverkkoja, jotka muodostavat välttämättömän alustan liikenteen digitalisaatiolle. Nämä kaikki ovat olennaisia kokonaisuuksia suunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa.

Toimenpideohjelmassa oleva liikenneturvallisuuden toimenpide on nykyisen tietopohjan perusteella Liikenne- ja viestintäviraston näkökulmasta erittäin kunnianhimoinen. Toimenpiteessä tavoitellaan tilannetta, jossa liikenteessä loukkaantuisi tai menehtyisi alle sata henkilöä vuodessa vuoteen 2030 mennessä. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa määrällisen tavoitteen asettamista ja pitää sitä erittäin tärkeänä. Tavoite tulisi kuitenkin kohdistaa kaikista liikenteessä loukkaantuneista vakaviin loukkaantumisiiin ja kuolemiin ja samalla määrittellä erilaiset määrälliset tavoitteet vakavasti loukkaantuneille ja kuoleville. Määrällisten tavoitteiden määrittelyssä tulisi huomioida nykyiset onnettomuusmäärät sekä suunnitelmassa kokonaisuuden parantamiseen osoitetut resurssit.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

Rahoitusohjelmassa on pystytty tekemään suunnitelman tavoitteita hyvin tukevia rahoituksen suuntaamisesityksiä huomioiden alkuvuosien kehysraamit.

Suunnitelman toimeenpano edellyttää, että Liikenne- ja viestintävirastolle varmistetaan riittävät resurssit. Liikenne- ja viestintävirasto on joutunut jo etupainotteisesti palkkaamaan henkilöstöä kokonaisuuden valmistelua varten ilman rahoitusta. Virasto katsoo, että suunnitelmaluonnoksessa virastolle tuleviin tehtäviin osoitetut toimintamäärärahan korotukset ovat välttämättömiä tehtävien hoitamiseksi. Mikäli nämä määrärahaesitykset eivät toteutuisi, valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa virastolle osoitetut tehtävät sekä viraston tulossopimustavoitteet jäisivät merkittävässä määrin toteuttamatta ja toteutettavien tehtävien laatu heikkenisi.

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

Visio asettaa Suomen liikennejärjestelmän kehittämiseksi kunnianhimoisen tulevaisuuden näkymän ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä sekä ihmisille ja elinkeinoelämälle saavutettavuuden takaavasta liikennejärjestelmästä vuonna 2050. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että visio on kattava ja sisältää tulevaisuuden liikennejärjestelmän näkökulmasta oikeat asiat.

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

Suunnitelmaluonnoksen toimenpideohjelma vie kehitystä laaja-alaisesti vision suuntaan.

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

Liikenne- ja viestintävirasto on vastannut vaikutusten arvioinnin tietotuotannosta eikä virastolla siten ole arvioinnin sisältöön lausuttavaa.

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

Liikenne- ja viestintävirasto on vastannut vaikutusten arvioinnin tietotuotannosta eikä virastolla siten ole arvioinnin sisältöön lausuttavaa.

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että suunnitelmaluonnoksessa esitettyjen Liikennejärjestelmäfoorumien ja vuosittaisten ylimaakunnallisten keskustelujen järjestäminen ylläpitää vuorovaikutusta ja lisää liikennejärjestelmäsuunnittelun avoimuutta ja mahdollisuutta yhteisen tilannekuvan muodostamiseen. Näiden lisäksi liikennejärjestelmäsuunnittelua koskevia asioita käsitellään monissa olemassa olevissa verkostoissa, kuten alueellisen liikennejärjestelmätyön ja MAL-kaupunkiseutujen ryhmissä. Näillä yhteistyöfoorumeilla on myös tärkeä rooli säännöllisen vuorovaikutuksen varmistajina eri suunnittelutasojen ja toimijoiden välillä.

Valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmätyön yhteensovitus tulee jatkossakin kehittää siten, että prosessi on mahdollisimman avoin, joustava ja osallistava.

Juusela Johanna
Liikenne- ja viestintävirasto